

**UKAP
KİDR
HAZIRLAMA
KILAVUZU**

Sürüm 1.0a (2024)

GENEL BİLGİLER

Giriş

Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR); Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programına kabul edilen Kurumun YÖKAK UKAP Ölçütlerine göre hazırladığı öz değerlendirme raporudur. Bu kılavuzda, KİDR hazırlanırken uygulanacak kurallar, ilgili açıklamalar, öneriler, KİDR şablonu (Ek-1), KİDR yazım kılavuzu (Ek-2) yer almaktadır.

Bu Kılavuz 15.05.2024 tarihli Kurul kararı ile yürürlüğe girmiştir.

Amaç

KİDR'nin amacı, Kurumun kendi güçlü ve gelişmeye açık yönlerini tanımasına ve iyileştirme süreçlerine katkı sağlamaktır. Kuruma ait KİDR, kurumun öz değerlendirme çalışmalarının en önemli çıktısıdır. Olgunluk düzeyi yüksek bir KİDR ancak yıl içerisinde iç kalite güvencesi sistemi ve iç değerlendirme çalışmalarının etkin ve etkili gerçekleştirilmesi ile mümkündür.

Raporun hazırlık süreci, Kurumun Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı sürecinden üst düzeyde fayda görmesini sağlayan önemli fırsatlardan biridir. KİDR, paydaşlarla iletişim ve iş birliği, öz değerlendirme çalışmaları ve kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi amacıyla kullanılmalıdır. Raporun hazırlanma sürecinin Kuruma katkısının artırılması amacıyla çalışmalarda kapsayıcılık ve katılımcılığın sağlanması, bürokratik veri yönetiminden daha ziyade süreç yönetimi yaklaşımının benimsenmesi, kaliteden sorumlu birimin çalışmalarında şeffaflığın sağlanması ve sürekli eğitim çalışmalarıyla desteklenmesi beklenmektedir.

İçerik

KİDR'de yükseköğretim kurumunun iç kalite güvencesi sisteminin olgunluk düzeyi irdelenmelidir. Bu kapsamda Kurumun;

- Değerleri, misyon ve hedefleriyle uyumlu olarak; yönetim ve kalite, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme ve toplumsal katkı süreçlerinde sahip olduğu kaynakları ve yetkinlikleri nasıl planladığı ve yönettiği,
- Kurum genelinde ve süreçler bazında izleme ve iyileştirmelerin nasıl gerçekleştirildiği,
- Planlama, uygulama, izleme ve iyileştirme süreçlerine paydaş katılımının ve kapsayıcılığın nasıl sağlandığı,
- İç kalite güvencesi sisteminde güçlü ve iyileşmeye açık alanların neler olduğu,
- Gerçekleştirilemeyen iyileştirmelerin nedenleri,
- Yükseköğretimin hızlı değişen gündemi kapsamında kurumun rekabet avantajını koruyabilmesi için kalite güvencesi sisteminde sürdürülebilirliği nasıl sağlayacağı,

sorularını kanıta dayalı olarak yanıtlaması beklenmektedir.

KİDR; YÖKAK UKAP Değerlendirme Ölçütleri, UKAP Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu, YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarı (Rubrik) ve önceki değerlendirme dönemlerine ait KİDR'ler ve dış değerlendirme raporları dikkate alınarak

Kalite Güvencesi Yönetim Bilgi Sistemi üzerinden hazırlanmalıdır. Rapor da yer alan bilgiler; çeşitli belgeler ve kanıtlarla desteklenmelidir.

Raporun Hazırlanması ve Yayınlanması

Kurum İç Değerlendirme Raporları'nın YÖKAK tarafından oluşturulan Kalite Güvencesi Yönetim Bilgi Sistemi (KGYBS)'ye yüklenmesi gerekmektedir. Söz konusu yükleme işlemi için yükseköğretim kurumu kaliteden sorumlu birim yetkilisine veya Kurum adına görevlendirilen bir kişiye web tabanlı sisteme yönetici olarak giriş yapma yetkisi verilecektir. Sisteme yönetici olarak giriş yapma yetkisi bulunan kişi; sistem üzerinde Kurumda çalışanlara kullanıcı hesabı ve roller oluşturabilmektedir. Yükseköğretim kurumları tarafından KİDR'lerin sisteme yüklenmesi neticesinde KİDR'ler www.yokak.gov.tr internet sayfasından yayımlanacaktır. Aynı zamanda yükseköğretim kurumları kendi internet sayfalarından da hazırladıkları KİDR'i yayımlamalıdır. KİDR'ler, Ek-1'deki şablon ve Ek-2'deki yazım kılavuzu dikkate alınarak YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarı çerçevesinde hazırlanmalıdır.

YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarının Kullanımı

- YÖKAK'ın kurumsal değerlendirme süreçleri, bütüncül bir bakış açısıyla; *Yönetişim ve Kalite, Eğitim ve Öğretim, Araştırma ve Geliştirme* ile *Toplumsal Katkı* başlıkları altında toplam 14 ölçüt ve 46 alt ölçüt ile gerçekleştirilmektedir. Değerlendirme süreçlerinde kullanılan temel araç YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarı'dır. YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarı, yükseköğretim kurumlarının iç değerlendirme çalışmaları ve kurum iç değerlendirme raporu yazımında ve aynı zamanda dış değerlendirme süreçlerinde de kullanılan rubrik tarzında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. YÖKAK dış değerlendirme ya da karar verme süreçlerinde açıklık, nesnellik, anlaşılabilirlik, tutarlık ve şeffaflığını artırmak amacıyla geliştirilmiştir.
- YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarında her bir alt ölçüt için kalite güvencesi süreç ya da mekanizmaları; planlama, uygulama, kontrol etme ve önlem alma (PUKÖ) basamaklarının olgunluk düzeyleri dikkate alınarak tanımlanmış olup, 1-5 arasındaki bir ölçekle derecelendirilmiştir. Bu anahtarla olgunluk düzeyi belirlenen alt ölçütler, ilgili ölçütlerin karşılama düzeyini ortaya koymaktadır. Şekil 1'de KİDR yazımında ana başlık, ölçüt ve alt ölçütlerin ilişkilendirilmesine bir örnek gösterilmektedir. YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarıyla alt ölçütlerin olgunluk düzeyinin değerlendirilmesi ise Şekil 2'de verilmektedir.

Şekil 1. KİDR yazımında başlık, ölçüt ve alt ölçütlerin ilişkilendirilmesi örneği

B. EĞİTİM ve ÖĞRETİM					
B.1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi					
	1	2	3	4	5
<p>B.1.2. Programın ders dağılım dengesi (ESG 1.2)</p> <p>Programın ders dağılımına ilişkin ilke, kural ve yöntemler tanımlıdır. Ders dağılımında öğretim elemanlarının uzmanlık alanları ve iş yükleri gözetilir ve ders dağılımı katılımcı bir şekilde belirlenir. Öğretim programı (müfredat) yapısı zorunlu-seçmeli ders, alan-alan dışı ders dengesini gözetmekte, kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma imkânı vermektedir. Ders sayısı ve haftalık ders saati öğrencinin akademik olmayan etkinliklere de zaman ayırabileceği şekilde düzenlenmiştir. Bu kapsamda geliştirilen ders bilgi paketlerinin amaca uygunluğu ve işlerliği izlenmekte ve bağlı iyileştirmeler yapılmaktadır.</p>	<p>Ders dağılımına ilişkin ilke ve yöntemler tanımlanmamıştır.</p>	<p>Ders dağılımına ilişkin olarak; öğretim elemanlarının uzmanlık alanına, alan/meslek bilgisi/genel kültür, zorunlu- seçmeli ders dengesine, kültürel derinlik kazanma, farklı disiplinleri tanıma imkânları gibi boyutlara yönelik ilke ve yöntemleri içeren tanımlı süreçler bulunmaktadır.</p>	<p>Ders dağılımı dengesine ilişkin tanımlı süreçlere uygun olarak kurum genelinde uygulamalar bulunmaktadır.</p>	<p>Programlarda ders dağılım dengesi izlenmekte ve iyileştirilmektedir.</p>	<p>İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.</p>
<p>Örnek Kanıtlar</p> <ul style="list-style-type: none"> Ders dağılımına ilişkin ilke ve yöntemler ile buna ilişkin kanıtlar İlan edilmiş ders bilgi paketlerinde ders dağılım dengesinin gözetildiğine ilişkin kanıtlar Eğitim komisyonu kararı, senato kararları vb Ders dağılım dengesinin izlenmesine ve iyileştirilmesine ilişkin kanıtlar Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar 					

Örnek Gösterilebilir

- 5 İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Planlama, Uygulama, Kontrol Etme ve Önlem Alma

- 4 Kurumun genelini kapsayan uygulamaların sonuçları izlenmekte ve ilgili paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

Planlama ve Uygulama

- 3 Kurumun genelini kapsayan uygulamalar bulunmaktadır ve uygulamalardan bazı sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bu sonuçların izlemesi yapılmamakta veya kısmen yapılmaktadır.

Planlama

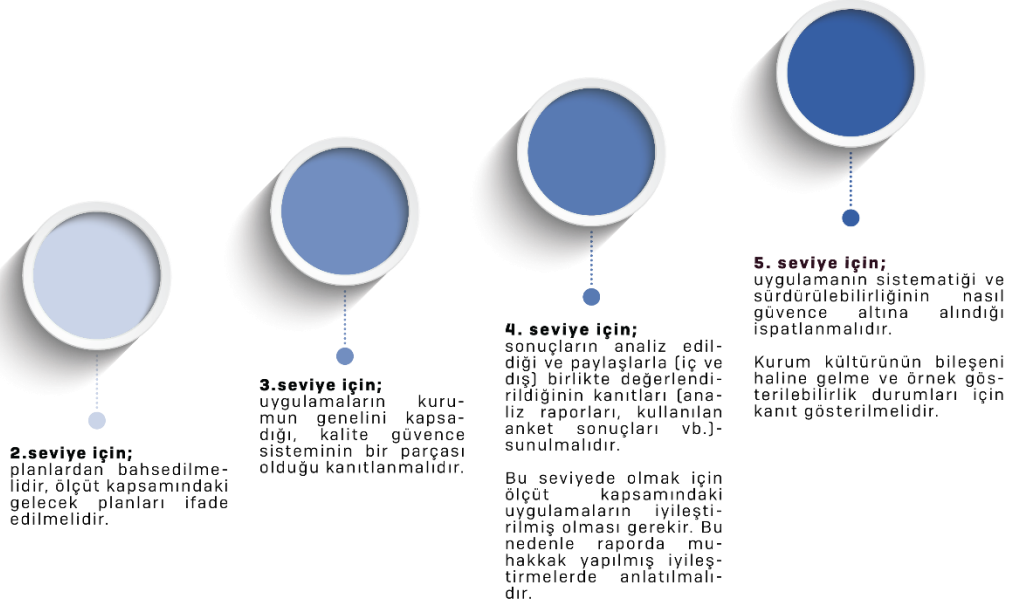
- 2 Planlama (tanımlı süreçler) bulunmakta; ancak herhangi bir uygulama bulunmamakta veya kısmi uygulamalar bulunmaktadır.

Çalışma Bulunmamaktadır

- 1 Planlama, tanımlı süreç veya mekanizmalar bulunmamaktadır.

Şekil 2. YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarıyla Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyinin Değerlendirilmesi

- KGYBS üzerinden gerçekleştirilecek rapor yazımında, açıklamalar her bir alt ölçüte yönelik olarak yapılmalı ve alt ölçütlerdeki olgunluk düzeyi esas alınmalıdır.
- Alt ölçütlerin olgunluk düzeyinin değerlendirmesinde kullanılan YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarı 1-5 arasında derecelendirilen basamaklardan oluşmaktadır. Bir olgunluk düzeyine geçmek için önceki basamakların tamamlanması gerekir [Şekil 3].

Şekil 3. Olgunluk Düzeyi Derecelendirme Basamakları

- Her bir olgunluk düzeyi bir önceki olgunluk düzeyini mutlaka kapsamaludur.
- Bir alt ölçütte 4 olgunluk düzeyine karar verebilmek için;
 - Uygulamaların Kurumun geneline yayılmış olması,
 - Uygulamalardan sonuç elde edilmiş olması,
 - Bu sonuçların izleniyor olması,
 - İzleme sonuçlarının ilgili paydaşlarla birlikte değerlendirilerek uygulamaların iyileştirilmiş olması
 ve bu bulguların tümünün kanıtlarla desteklenmesi gerekmektedir.

“Bir alt ölçütün tek başına izleniyor olması, olgunluk düzeyinin 4 olduğu anlamına gelmez. Kurumun ilgili alt ölçüte ilişkin yaptığı izlemelerin iyileştirmelere dönüştüğünün belgelenmesi gerekir.”

- Bir alt ölçütte 5 olgunluk düzeyine karar verebilmek için yukarıda yer alan hususların yanı sıra;
 - Uygulamaların sistematikliğinin ve sürdürülebilirliğinin (PUKÖ çevriminin birkaç kez kapatılması),
 - Uygulamaların Kurumun geneline katkı sağladığının ve içselleştirildiğinin,
 - Örnek olabilme durumunun (Bağımsız bir kurum ya da kuruluş tarafından bu durumun teyit edilmesi) karşılandığının, ispatlanması gerekmektedir.
- YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarında her alt ölçüt altında bulunan *“örnek kanıtlar”* bölümünde yer almaktadır. Sunulan kanıtlar rapor içeriği ve seçilen olgunluk düzeyi ile tutarlı olmalı; aynı zamanda yapılan açıklamaları destekleyecek şekilde çeşitlendirilmelidir. Bazı durumlarda bir bilgi, belge veya doküman birden çok alt ölçütün kanıtı olabilir. Bu durumda bilgi, belge veya dokümanın yalnızca ilgili bölümlerine atıf yapılmalıdır (Bkz: Ek-2).
- Gerektiği durumlarda daha önceki yıllarda hazırlanan KİDR'lere atıfta bulunulabilir. Kurum, daha önce YÖKAK ya da başka bir ajansın dış değerlendirme program(lar)ına dâhil olmuş ise ilgili raporlarda yer alan geri bildirimler kapsamında gerçekleştirilen iyileştirme faaliyetlerine, bu kapsamdaki somut iyileştirme sonuçlarına ve ilerleme kaydedilemeyen noktalar ile bunların nedenlerine yer vermelidir.
- KİDR hazırlanırken Kılavuzda yer alan hususlara ilişkin *“Bu husus kurumumuzda mevcuttur”, “Bu hususa ilişkin uygulama bulunmaktadır”, “Kurumumuzda söz konusu sistem bulunmaktadır”* şeklinde kısa cevaplar vermek yerine, ilgili sürecin kurumda nasıl işlediğine ve yönetildiğine ilişkin ayrıntıya yer verecek şekilde bir yöntemin izlenmesi beklenmektedir. Ayrıca kılavuzda yer alan hususlar dışında dikkat çekilmek istenen Kuruma özgü durumlar söz konusu ise bunlara da raporda yer verilebileceği unutulmamalıdır.

EK.1 KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU ŞABLONU

Özet

Bu bölümde, raporun amacı, kapsamı ve hazırlanma sürecine ilişkin kısa bilgilere yer verilmelidir. Kurumun öz değerlendirme çalışmalarının temel bulguları özetlenmelidir.

Kurum Hakkında Bilgiler

Bu bölümde, kurumun tarihsel gelişimi, misyonu, vizyonu, değerleri, hedefleri, organizasyon yapısı ve iyileştirme alanları hakkında bilgi verilmeli ve aşağıdaki hususları içerecek şekilde düzenlenmelidir.

1. İletişim Bilgileri

KİDR değerlendirme ve/veya ziyaret sürecinde iletişim kurulacak Kurumun kaliteden sorumlu birim yöneticisinin ve Kurum İrtibat Kişisinin iletişim bilgileri (isim, adres, telefon, e-posta vb.) verilmelidir.

2. Tarihsel Gelişimi

Kurumun kısa tarihçesi ve mevcut durumu (toplam öğrenci sayısı, akademik ve idari çalışan sayıları, altyapı durumu vb. özet bilgiler) hakkında kısa bir bilgi verilmelidir.

3. Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri

"Kurum ne yapmaya çalışıyor?" sorusuna yanıt verebilmek üzere kurumun misyonu, vizyonu, değerleri ve hedefleri bu kısımda özet olarak sunulmalıdır.

Aşağıda yer alan başlıklarda yer alan alt ölçütlerin yazımı için YÖKAK UKAP Dereceli Değerlendirme Anahtarı kullanılacaktır.

- A. **YÖNETİŞİM VE KALİTE**
- B. **EĞİTİM VE ÖĞRETİM**
- C. **ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME**
- D. **TOPLUMSAL KATKI**

Sonuç ve Değerlendirme

Kurumun güçlü ve gelişmeye açık yönlerinin **Yönetişim ve Kalite, Eğitim ve Öğretim, Araştırma ve Geliştirme** ile **Toplumsal Katkı** başlıkları altında özet olarak sunulması beklenmektedir.

EK.2 KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU YAZIM KILAVUZU

Bu kılavuz, KİDR için ortak bir yazım biçimi oluşturmak ve okuma kolaylığı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Kurumlardan, KİDR'lerini yazarken bu kurallar çerçevesinde çalışmalarını beklenmektedir. KİDR yazımında genel beklentiler ve yazım kuralları paydaşlardan gelen geri bildirimler doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu bağlamda, Kılavuzda öncelikle genel beklentileri açıklanmakta, yazım stilleri için tablo ile yönlendirme yapılmakta ve kanıt kullanımında dikkat edilecek hususlar açıklanmaktadır.

1. Genel Beklentiler

KİDR yazımında genel beklentiler aşağıda belirtilen şekilde sıralanmaktadır:

- Her yükseköğretim kurumunun yazmış olduğu KİDR'nin sayfa sayısı kurumun yapısına büyüklüğüne ve karmaşıklığına bağlı olarak değişmektedir. KİDR yazımında gerekli bilginin aktarılması sayfa çokluğu ile değil, açık ve anlaşılır kanıtlar ile öz bir şekilde ifade edilmesi beklenmektedir. Bu nedenle, KİDR metni en fazla **80 sayfa** olacak şekilde planlanmalıdır.
- KİDR yazımında kullanılan metin dili kısa ve öz olmalıdır. Kurulan cümlelerde akademik ve nesnel bir anlatım dili kullanılmalıdır.
- Verilerin/açıklamaların/kanıtların, ölçüt/alt ölçüt ile uygunluğu kontrol edilerek sade bir anlatım benimsenmelidir.
- KİDR yazım metninde yer alan bilgilerin içerik olarak kurumu yansıtması ve kanıtlanabilirliğine dikkat edilmesi gerekmektedir.
- Okuyucuların bilgilere hızlıca ulaşmasına yardımcı olması amacıyla alt ölçüt açıklamalarında, gerekirse raporun ilgili bölümlerine vurgu yapılmalı veya belirli sayfa numaralarına yönlendirme yapılmalıdır.
- Kanıtlar içinde yer alan metinler, KİDR metninde birebir tekrarlanmamalıdır.
- KİDR'de kullanılan kanıtlar, ilgili alt ölçütü desteklemeli ve örtüşmelidir.
- KİDR metnine eklenen ya da kanıt olarak kullanılan web sayfası linklerine her dönemde erişim sağlanmalıdır.
- Kurum, önceki yıllarda YÖKAK değerlendirmesinden geçmiş ise, değerlendirme raporları baz alınarak gerçekleştirilen ya da planlanan iyileştirmeler KİDR'de yer almalıdır.

2. KİDR Yazım Biçimi

KİDR raporlarının hazırlanmasında aşağıdaki yazım kuralları geçerlidir.

Raporda Geçen	Format ve Stil Kuralları
Ana Başlıklar ve Ölçüt Başlıkları	Times New Roman, 14 pt., kalın [Sistem tarafından otomatik yapılır.]

Alt Ölçüt başlıkları	Times New Roman, 12 pt., kalın. [Kılavuz ölçüt numaralandırılmasıyla birlikte kurum tarafından yazılacak: Örneğin A.2.1. Misyon, vizyon ve politikalar]
<i>Diğer Başlıklar</i>	Metin içinde ihtiyaç duyulduğunda kullanılan alt ölçüt başlığı dışında kalan başlıklar için <i>italik, kalın, 12 punto</i> yazı stili kullanınız. Bu başlıklarda numaralandırma <u>kullanmayınız</u> .
Gövde Metni	Times New Roman, 12 punto, tek satır aralığı, iki yana yaslı
Başlık-Satır arası/ paragraflar arası	1,5 satır aralığı kullanınız.
Sayfa numaraları	Alt bilgi kısmında ortaya gelecek şekilde yazılır. [Sistem tarafından otomatik yapılır.]
Kenar Boşlukları	Sayfada sağdan, soldan, alttan ve üstten 2,5 cm aralık olmalıdır. [Sistem tarafından otomatik yapılır.]
Kanıt Başlıklarının Yazımı	<p>1. Kanıt başlıkları için en fazla 65 karakter kullanınız.</p> <p>2. Kanıt dosya adı yazımında boşluk <u>kullanmayınız</u>. Bunun yerine alt çizgi kullanınız.</p> <p>3. Kanıt adı yazımında, en başa kanıtın ait olduğu olgunluk düzeyini yazınız.</p> <p>Örneğin;</p> <p>(4)A.3.1.1.kanıtın_adi </p> <p>(2)(3)A.3.1.1.kanıtın_adi </p> <p>4. Kanıt adı yazımında, olgunluk düzeyinden sonra ilgili alt ölçütün referans numarasını ve kanıt sayısını yazınız.</p> <p>Örneğin;</p> <p>(3)A.3.1.1.kanıtın_adi </p>

3. Kanıt Kullanımı

Kanıt kullanırken dikkat edilecek en önemli husus, yukarıda da belirtildiği gibi, kanıtın alt ölçüt için yazılan metindeki ifadeleri doğrudan destekleyici olmasıdır. Bu amaçla, kuruma ait mevzuat, doküman, web sayfası, rapor, vb. kanıt olarak kullanılabilir. Ancak, bunların kullanımında aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:

- Kanıt başlıkları bu kılavuzun yazım stili sayfasında yer alan şekilde olmalıdır.
- Kanıt olarak eklenen rapor/doküman vb.nin alt ölçütle ilişkili sayfalarına atıfta bulunulmalıdır.

- Kanıtlarda kullanılan görsel dosyaların (jpeg, png, vb.) kullanımından kaçınılmalı ve mümkünse görselin bulunduğu web sayfasının bağlantısı paylaşılmalıdır.
- Kanıtlar olarak yüklenen ve içinde yalnızca linklerin bulunduğu Word/PDF dosyaları yerine, bu linkler ilgili metin içerisine yerleştirilmelidir.
- Öğrenci/personel vb. ait kişisel verileri içeren kanıtlar kullanılmamalıdır.
- Kurumun ticari sır ya da iş sırrı niteliği taşıyan hassas veri ve belgeler paylaşılmamalıdır.
- Toplantı tutanaklarında imza sirküleri yerine, alınan kararları içeren kanıtlar (iyileştirmelerin yansıtıldığı kararlar) kullanılmalıdır.
- Kanıt adı yazılırken, en başa kanıtın ait olduğu düşünülen olgunluk düzeyi yazılmalıdır.
Örneğin; “[3]A.1.1.4.kanıtın_adi”
- Kanıt adı yazılırken, olgunluk düzeyinden sonra ilgili alt ölçütün referans numarası ve kanıt sayısı (metin içerisinde kısa alıntılatabilmek için) yazılmalıdır.

Örneğin; B.3.4. Dezavantajlı gruplar alt ölçütü için, 2 olgunluk düzeyine ait bir kanıt eklenecekse (planlama kanıtı) ve bu alt ölçüt için kullanılan ikinci kanıt ise, kanıt adı aşağıdaki şekilde olmalıdır.

[2]B.3.4.2.kanıtın_adi.pdf

- Bir alt ölçüt için kullanılan bir kanıt, bazı durumlarda farklı olgunluk düzeylerini kapsayabilir, bu durumda kanıt aşağıdaki şekilde adlandırılmalıdır.

Örneğin: [2][3]A.3.1.1.kanıtın_adi.doc

- Metin içi link verme/köprüleme gösterimlerinde, en başa kanıtın ait olduğu olgunluk düzeyi yazılmalıdır. Verilen link/köprüleme kanıtlarının, kanıtlar bölümüne tekrar eklenmesine gerek yoktur.